

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

PS-VIII.431.15.2024.KM

Pani Jolanta Prusinowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Hajnówce

Na podstawie art. 122, art. 122a i art. 186 pkt 3 lit. a tiret drugie i lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹, zwanej dalej ustawą, pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

- 1) Kinga Borecka – główny specjalista (leg. sł. Nr 19/2023)
- 2) Katarzyna Agnieszka Malinowska – główny specjalista (leg. sł. Nr 7/2018),

w dniach 25-26 kwietnia 2024 r. przeprowadzili kontrolę Domu Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży, ul. Parkowa 2, 17-230 Białowieża (zwanej dalej Domem Dziecka, Domem Dziecka w Białowieży, Placówką), w zakresie oceny przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki opiekuńczo-wychowawczej w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli (w celu dokonania prawidłowej i rzetelnej oceny realizacji zadań w kontrolowanym zakresie istniała możliwość analizy dokumentacji z lat wcześniejszych).

Czynności kontrolne przeprowadzono na podstawie upoważnienia do kontroli Nr 1/2024 z dnia 10 kwietnia 2024 r., znak PS-VIII.431.15.2024.KM, wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Akta kontroli str. 4

Zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², ustalenia dokonane w trakcie kontroli opisuje się w wystąpieniu pokontrolnym.

Wykonywanie zadań przez Dom Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży w kontrolowanym zakresie **ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielały: Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

Przeprowadzenie kontroli odnotowano w książce kontroli pod pozycją numer 141.

Oceny skontrolowanej działalności dokonano na podstawie następujących ustaleń:

Dom Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży jest prowadzony przez Powiat Hajnowski. Placówka, Uchwałą Nr XV/138/2020 z dnia 29 października 2020 r. została połączona z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce (zwanym dalej PCPR w Hajnówce, PCPR, Centrum) i działa w jego strukturze. Dom Dziecka funkcjonuje na podstawie decyzji z dnia 30 grudnia 2020 r., znak PS-VIII.9423.8.2020.MO, zezwalającej na

¹ Dz. U. z 2024 r., poz. 177, ze zm.

² Dz. U. z 2015 r., poz. 1477

Stwierdzam zgodność z oryginałem

data 27.05.24 podpis *du*

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza

prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, łączącej zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej, w której można umieścić w tym samym czasie łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na czas nieokreślony od dnia 1 stycznia 2021 r.

Placówka łączy zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, może w niej przebywać w tym samym czasie 14 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2-4 i 6, oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6 ustawy.

Ustalono, że Dom Dziecka w Białowieży działa w oparciu o Statut, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XVI/148/2020 Rady Powiatu Hajnowskiego z dnia 17 grudnia 2020r. w sprawie uchwalenia statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

Zasady działania i organizację Placówki, określa wydany, m.in. na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce, przyjęty uchwałą Nr 78/175/2020 Zarządu Powiatu Hajnowskiego z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce. Regulamin przedstawia m.in. strukturę Centrum, w skład którego wchodzi Dom Dziecka w Białowieży (§ 6 ust. 2 pkt 1), informację kto kieruje Placówką oraz zakres jego zadań i kompetencji (§ 7 ust. 4, § 6 ust. 12 pkt 1), zadania Placówki, zasady pobytu dziecka oraz prawa, obowiązki i uprawnienia dziecka w placówce, kadre Domu Dziecka oraz organizację Placówki (§ 12 - § 48).

Akta kontroli str. 156

W Placówce obowiązuje katalog zasad, procedur i regulaminów wydanych przez Dyrektora, m.in: procedura przyjęcia wychowanka do placówki opiekuńczo-wychowawczej, procedura postępowania w sytuacji kryzysu wychowanka, procedura postępowania w przypadku samowolnego oddalenia się lub ucieczki wychowanka, procedura wejść i wyjść do/z Placówki. Szczegółowy spis procedur obowiązujących w Placówce znajduje się na str. 127-128 akt kontroli.

Podczas kontroli dokonano oględzin Placówki, w wyniku których stwierdzono, że spełniony jest standard określony w § 18 ust. 3 pkt 1-5 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej³.

W Placówce prowadzi się ewidencję dzieci, która zawiera elementy określone w § 17 ust. 5 rozporządzenia.

Na dzień kontroli w Placówce umieszczonych było 14 dzieci w wieku 5-18 lat. Dzieci poniżej 10 roku życia zostały umieszczone w placówce zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - 1 dziecko w dniu 9 lutego 2023 r. w trybie interwencyjnym - przebywa w placówce ze starszym rodzeństwem, natomiast dwoje rodzeństwa przebywające w Placówce od 10 sierpnia 2023 r., umieszczone interwencyjnie w trybie zarządzenia tymczasowego na czas trwania postępowania.

Ustalono, że na co dzień w Placówce przebywa 9 dzieci, gdyż pozostałe dzieci, w związku z realizacją obowiązku nauki poza miejscem zamieszkania, mieszkają w internatach: 1 w Białymstoku oraz 2 w Hajnówce. Dwoje dzieci przebywa w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych.

³ Dz.U. Nr 292 poz. 1720, ze zm.

Na postawie ewidencji stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Placówkę opuściło 21 dzieci, w tym dzieci cudzoziemskie (tj: 1 dziecko pochodzące z Ukrainy, 4 dzieci z Syrii, 2 dzieci z Iraku, 1 dziecko z Iranu, 2 dzieci z Somalii, 1 dziecko z Afganistanu, 1 dziecko z Demokratycznej Republiki Kongo), w wyniku np. usamodzielnienia, powrotu do rodziny biologicznej, przeniesienia do innej placówki lub zmiany formy pieczy zastępczej na rodzinną oraz przeniesienia do Ośrodka dla Cudzoziemców.

W okresie objętym kontrolą, w placówce nie przebywały małoletnie w ciąży (§ 18 ust. 4 rozporządzenia). Szczegółowe dane dotyczące m.in. wieku dzieci, sytuacji prawnej zawiera tabela nr 1 i 2, dołączona do dokumentacji kontrolnej.

Akta kontroli str. 142-144, 148, 155

Dyrektor, w protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień poinformował, że Dom Dziecka w Białowieży realizował zadania określone w art. 93 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny /.../, w szczególności zapewniał dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajał jego niezbędne potrzeby (emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne), umożliwiał kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi oraz podejmował działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny (m.in. urlopowano dzieci do rodziców, umożliwiano odwiedziny na terenie Placówki), realizował przygotowany we współpracy z asystentem plan pomocy dziecku, w przypadku ustalenia, że rodziny dzieci przebywających w Placówce są objęte pracą asystenta rodziny w środowisku.

Akta kontroli str. 155, 156

Na dzień kontroli w placówce zatrudnionych było 7 wychowawców, na podstawie umowy o pracę (z tego 6 wychowawców w pełnym wymiarze czasu pracy) oraz 1 osoba pełniąca funkcję wychowawcy na ½ etatu i pedagoga na ½ etatu. Ponadto w Placówce zatrudniony jest psycholog na podstawie umowy zlecenie.

Stwierdzono, że wychowawcy, w tym Dyrektor oraz jego zastępca posiadają kwalifikacje określone w art. 97 ust. 3 pkt 1 oraz w art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy. Pracujący z dziećmi pedagog i psycholog spełniają kwalifikacje określone w art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy. Wszystkie osoby pracujące z dziećmi spełniają warunki wynikające z art. 98 ust. 3 pkt 1-4 ustawy, co zostało potwierdzone oświadczeniami pracowników, zaświadczeniami lekarskimi oraz potwierdzeniami weryfikacji w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym znajdującymi się w przedłożonej dokumentacji kontrolnej.

Wykaz uwzględniający kwalifikacje osób zatrudnionych w Domu Dziecka w Białowieży w okresie podlegającym kontroli, stanowi tabela nr 3.

Akta kontroli str. 130-138, 155

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano grafik pracy osób pracujących z dziećmi w wybranych losowo miesiącach, obejmujących okres kontroli, tj: 23 lutego, 4 lipca i 18 listopada 2023 r., 6 lutego i 25 kwietnia 2024 r.

Stwierdzono, że opieka sprawowana nad dziećmi przebywającymi w Placówce, w czasie zajęć opiekuńczych i wychowawczych oraz w godzinach nocnych, była zgodna z § 10 ust. 1-2 oraz § 11 ust. 1-2 rozporządzenia.

Z dokumentacji kontrolnej wynika, że osoby sprawujące opiekę w godzinach nocnych przeprowadzają co najmniej trzykrotnie w ciągu nocy obchód, zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia, co potwierdzają na piśmie.

Z wyjaśnień Dyrektora oraz z analizy dokumentacji kontrolnej wynika, że Placówka współpracuje, zgodnie z art. 96 ustawy o wspieraniu rodziny /.../, w zakresie wykonywanych zadań m.in: z właściwym sądem opiekuńczym (m.in. sporządzanie opinii o dziecku, przekazywanie wniosków z posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka),

z powiatowymi centrami pomocy rodzinie (m.in. w zakresie sporządzania planów usamodzielnienia), z ośrodkami pomocy społecznej (m.in. w zakresie pozyskiwania informacji o środowisku rodzinnym dziecka; współpraca z przydzielonym, rodzinie dzieci umieszczonych w placówce asystentem rodziny). Ponadto współpracuje z placówkami oświatowymi, do których uczęszczają dzieci, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, z ośrodkiem adopcyjnym, kuratorami (w przypadku gdy są przydzieleni dziecku/jego rodzinie), policją, służbą zdrowia oraz innymi instytucjami wspierającymi działania wychowawcze Placówki.

Akta kontroli str. 154, 155

Zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej zgłasza informacje o przebywających w tej placówce dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych, w celu poszukiwania dla nich rodzin. Stwierdzono, że Dom Dziecka w Białowieży zgłosił do ośrodka adopcyjnego 4 dzieci:

- troje dzieci zgłoszono 15.06.2023 r. (1 dziecko zostało adoptowane w październiku 2023 r., zaś dwoje dzieci z dniem 11 kwietnia 2024 r. zostało zakwalifikowanych do adopcji związanej z przemieszczeniem poza granice Polski);
- jedno dziecko zgłoszono 19.01.2024 r. – 08.02.2024 r. Komisja Kwalifikacyjna Ośrodka Adopcyjnego w Białymstoku podjęła decyzję o zakończeniu sprawy bez nadania biegu, w związku z niewyrażeniem przez dziecko zgody na adopcję.

Ustalono, że w Placówce przebywają dzieci, w stosunku do których upłynął osiemnastomiesięczny termin od dnia umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Dyrektor Placówki wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą złożył do właściwego sądu 2 wnioski o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci, w celu zbadania zaistnienia warunków umożliwiających ich powrót do rodziny albo umieszczenia w rodzinie przysposabiającej, zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy. Do wniosku dołączono opinię gminy/podmiotu prowadzącego pracę z rodziną.

Akta kontroli str. 153

W Placówce funkcjonuje zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, zwany dalej Zespołem, (art. 135-137 ustawy).

Z analizy dokumentacji kontrolnej wynika, że w okresie objętym kontrolą posiedzenia Zespołu odbyły się 24 kwietnia, 7 lipca, 31 sierpnia, 8 grudnia 2023 r., 15 lutego i 21 kwietnia 2024 r.

Biorąc pod uwagę częstotliwość spotkań Zespołu stwierdzono, że w przypadku dwojga dzieci (poz. 2 i 3 Tabeli Nr 1) nie zachowano terminowości dokonywania oceny sytuacji dziecka. Ocenę sytuacji dziecka dokonano 21 kwietnia 2023r., zaś kolejną po 8 miesiącach, tj. 8 grudnia 2023 r. co jest niezgodne z art. 138 ust. 1 ustawy, który stanowi, że Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące.

Dokument *Ocena zasadności pobytu dziecka w placówce* zawierał elementy wskazane w art. 136 pkt 1-5 ustawy, m.in: aktualny opis sytuacji rodzinnej dziecka, ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, stosowane metody pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikację planu pomocy dziecku. Dokument nie zawierał informacji określonych w art. 136 pkt 6 i 7, tj. oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej oraz informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – prawo oświatowe, przepisów ustawy o działalności leczniczej lub o pomocy społecznej.

Z analizy przedstawionej dokumentacji wynika, że w pkt *Modyfikowanie planu pomocy dziecku*, wszystkie dokumenty zawierały wpis: „wg potrzeb”. W ocenie kontrolujących

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

Stwierdzam zgodność z oryginałem

data 27.06.24 podpis ...*dlm*...

ustawa wyraźnie określa, kto i w jakim zakresie dokonuje oceny dziecka. Zatem zgodnie z art. 136 pkt 3 to Zespół powinien podjąć decyzję dotyczącą potrzeby lub jej braku w przypadku modyfikowania planu pomocy dziecku. Określenie „wg potrzeb” zakłada, że to wychowawca samodzielnie będzie dokonywał modyfikacji planu pomocy dziecka, zgodnie z pojawiającymi się potrzebami.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości, było nieprzestrzeganie zapisów ustawy w zakresie terminowości spotkań zespołu okresowej oceny sytuacji dziecka w Placówce, oraz wytycznych dotyczących zakresu dokonywania oceny dziecka, skutkiem zaś niewłaściwa organizacja spotkań Zespołu oraz niepełne informacje dotyczące sytuacji dziecka.

Art. 137 ust. 1 ustawy reguluje kto wchodzi w skład Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Kontrolującym przedstawiono zaproszenia oraz listy obecności z posiedzeń Zespołów. Analiza przedstawionej dokumentacji nie wskazuje jednoznacznie kto uczestniczył w posiedzeniach. Nie wiadomo, czy zaproszona osoba jest rodzicem czy opiekunem prawnym dziecka, oraz czy zaproszenie zostało wysłane. Listy obecności z posiedzeń Zespołów również nie zawierają jednoznacznej treści kto uczestniczył w posiedzeniu. Brak jest jednej spójnej listy obecności osób uczestniczących w posiedzeniach. Tworzono oddzielnie listę osób zaproszonych na posiedzenie Zespołu, oddzielnie listę rodziców i opiekunów prawnych, z której również nie wynika, czy podpisana osoba jest rodzicem czy opiekunem prawnym dziecka. Ponadto na listach obecności brak jest podpisów pracowników Placówki uczestniczących w spotkaniach, co mogło wskazywać na ich nieobecność. Dyrektor Placówki, w ramach wyjaśnień, przedstawiła do wglądu dokument pn. *Zestawienie wniosków podjętych w stosunku do dzieci przebywających w Domu Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży przez Stały zespół ds. Oceny sytuacji Dziecka*, na którym widnieją podpisy osób uczestniczących w spotkaniach (bez podania pełnionej funkcji).

Zdaniem kontrolujących potwierdzeniem uczestnictwa w spotkaniu jest lista obecności, która powinna być uzupełniona podczas spotkania i powinna zawierać informacje, z których jasno będzie wynikało kto brał udział w spotkaniu, tj. imię i nazwisko, stanowisko, instytucja którą reprezentuje dana osoba oraz jej podpis. Każdy wysłany dokument powinien mieć adnotację o dacie jego wysłania, o czym poinformowano Dyrektora Placówki.

Zespół formułował na piśmie wnioski, dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przysyłał je do właściwego sądu opiekuńczego oraz do ośrodka adopcyjnego, zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy. W okresie objętym kontrolą przekazano wnioski dotyczące zasadności pobytu w placówce wszystkich dzieci w niej umieszczonych.

Akta kontroli str. 21-52, 53-60, 141-144, 153, 154,

Stwierdzono, że Placówka realizowała zadania określone w § 18 ust. 1 rozporządzenia. Z wyjaśnień Dyrektora Placówki wynika, że dzieciom zapewniano wyżywienie, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, ich propozycji i preferencji- 5 posiłków dziennie. Posiłki przygotowywane są przez kuchnię Domu Dziecka. Ponadto, Placówka zapewnia dodatkowe produkty, które wykorzystywane są na potrzeby zajęć kulinarnych z dziećmi. Na dzień kontroli w placówce nie przebywały dzieci wymagające stosowania diety.

Podczas obchodu Placówki stwierdzono, że zapewniony jest dzieciom dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia.

Akta kontroli str. 150, 152

Placówka zapewniała dzieciom korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych (§ 18 ust. 1 pkt 2-4 rozporządzenia). Dzieci objęte są opieką lekarza rodzinnego, a w miarę potrzeb korzystają ze specjalistycznej opieki zdrowotnej np. alergologicznej (1 dziecko),

rehabilitacyjnej (1 dziecko), endokrynologicznej (1 dziecko) ortodontycznej (1 dziecko), logopedycznej (1 dziecko), okulistycznej (2 dzieci).

Ustalono, że Placówka zaopatrywała dzieci w produkty lecznicze i wyroby medyczne zgodnie ze wskazaniami lekarzy, m. in. okulary korekcyjne (2 dzieci) oraz buty ortopedyczne (2 dzieci). Umieszczone w placówce dzieci nie wymagały zaopatrzenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Akta kontroli str. 152

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że 5 dzieci korzystało z zajęć, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, w szczególności poza terenem Placówki, m.in. kompensacyjno-wyrównawczych, logopedycznych, pedagogicznych, psychologicznych, integracji sensorycznej, TUS, TZA.

Akta kontroli str. 151

Placówka zapewnia dzieciom zaopatrzenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb (§ 18 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia). Ustalono, że zakupy odzieżowe dokonywane są z uwzględnieniem zdania dziecka, najczęściej wspólnie z nim. Ponadto, zapewnia dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Wyposażenie dzieci zostało potwierdzone podczas oględzin Placówki. Środki higieny osobistej zakupywane są i wydawane, zgodnie z zapotrzebowaniem dzieci.

Akta kontroli str. 150, 151

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 ww. rozporządzenia dziecku od 5 roku życia, umieszczonemu w placówce opiekuńczo-wychowawczej zapewniano kwotę pieniężną do własnego dysponowania („kieszonkowe”).

Do kontroli przedłożono *Listy kieszonkowego* wypłaconego w lutym, lipcu, listopadzie 2023r. oraz w lutym i marcu 2024 r., z których wynika, że wysokość kwoty do własnego dysponowania przez dziecko wynosiła od 20 zł do 90 zł, i nie była niższa niż 1 % i nie wyższa niż 8 % kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Odbiór kieszonkowego dzieci potwierdzały podpisem. Dyrektor wyjaśnił, że dzieci decydują same na co przeznaczają kieszonkowe, jednak wychowawca może nadzorować czy nie zostały one przeznaczone na produkty niedostosowane do wieku dziecka i zasad obowiązujących w placówce.

Placówka zapewniała dzieciom dostęp do nauki, która odbywała się w szkołach poza placówką opiekuńczo-wychowawczą (§ 18 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia). Wykaz placówek oświatowych, do których uczęszczają dzieci, stanowi tabela nr 1.

Ustalono, że dzieci uczące się w szkołach podstawowych miały zapewnione podręczniki przez szkołę. Podręczniki pozostałym dzieciom zapewniała Placówka. Ponadto, zapewniano niezbędne pomoce i przybory do nauki szkolnej, dając dzieciom możliwość wyboru artykułów szkolnych (§ 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia).

Dzieci otrzymywały pomoc w nauce, w szczególności w odrabianiu prac domowych udzielaną przez wychowawców. Dzieci ze szkoły podstawowej uczestniczą w zajęciach wyrównawczych organizowanych na terenie szkół, do których uczęszczają (§ 18 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia).

Dzieci uczestniczyły w dostosowanych do zainteresowań zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych (§ 18 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia) – m.in. 1 dziecko uczy się gry na pianinie w Szkole Muzycznej I stopnia.

Akta kontroli str. 149, 150

Ustalono, że Placówka, ponosiła opłaty za pobyt dzieci w bursie lub internacie, zgodnie § 18 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia. Opłaty dotyczyły 3 dzieci. Placówka pokrywała również koszty przejazdów do i z miejsca uzasadnionego pobytu (np. wyjazdy dzieci do Białegostoku) w formie biletów PKS (§ 18 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia). Do Hajnówki dzieci dowożone są przez pracowników Placówki zgodnie z umową między PCPR w Hajnówce a pracownikiem.

Akta kontroli str. 149

Z wyjaśnień udzielonych przez Dyrektora Placówki wynika, że dla każdego dziecka prowadzi się plan pomocy dziecku, o którym mowa w § 15 rozporządzenia, opracowany przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka, a także kartę pobytu dziecka, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.

Natomiast, każdy z wychowawców kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci, zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia.

Akta kontroli str. 148

Sposób prowadzenia wymaganej przepisami dokumentacji, w okresie objętym kontrolą, sprawdzono na przykładzie akt dwojga dzieci umieszczonych w placówce:

- I Dziecko – (pozycja nr 7 Tabeli Nr 1) lat 5, umieszczone w Domu Dziecka w Białowieży wraz z rodzeństwem 9 lutego 2023 r., w trybie interwencyjnym (postanowienie sądu z 8 lutego 2023 r. oraz skierowanie PCPR w Hajnówce z 8 lutego 2023 r.), a od 18 maja 2023r. w trybie socjalizacyjnym,
- II Dziecko – (pozycja Nr 12 Tabeli Nr 1) lat 8, umieszczone w Domu Dziecka w Białowieży od 10 sierpnia 2023 r., w trybie interwencyjnym (postanowienie sądu z 31 lipca 2023 r. oraz skierowanie PCPR w Hajnówce z 4 sierpnia 2024 r.).

Dzieci zostały skierowane do Domu Dziecka w Białowieży przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Placówki, zgodnie z § 4 rozporządzenia.

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. Diagnozę sporządza psycholog lub pedagog (§ 14 ust. 2 rozporządzenia).

Ustalono, na przykładzie analizowanych akt, że po przyjęciu dzieci do Placówki pedagog sporządził diagnozę psychofizyczną dziecka (tj. odpowiednio: dziecko I - 13 lutego 2023 r., dziecko II - 14 sierpnia 2023r.).

Przedstawione do kontroli diagnozy zawierały elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 rozporządzenia oraz wskazania do dalszej pracy, określone w § 14 ust. 4 pkt 1-5 rozporządzenia.

Akta kontroli str. 142-144, 148

Ustalono, że niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka I opracował plan pomocy dziecku. Na dokumentach brak jest daty sporządzenia każdego planu. Przyjmując zatem, że pierwsza data okresu obowiązywania planu pomocy jest datą jego sporządzenia, plan pomocy dziecku I utworzono 14 lutego 2023r. Plan pomocy dziecku II utworzono 10 sierpnia 2023 r. tj. przed sporządzeniem diagnozy psychofizycznej, co jest niezgodne z § 15 ust. 1 rozporządzenia.

Powyższa nieprawidłowość wynikała z niewłaściwego realizowania przepisów rozporządzenia i mogła skutkować brakiem dostatecznej wiedzy na temat funkcjonowania dziecka, co mogło stanowić przeszkodę w tworzeniu planu pracy.

Plany pomocy dziecku były modyfikowane w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub rodziny, nie rzadziej jednak niż co pół roku, zgodnie § 15 ust. 5 pkt 1

rozporządzenia (dziecko I - 14 maja, 14 sierpnia i 14 listopada 2023 r., oraz 12 lutego 2024 r., dziecko II - 10 listopada 2023 i 10 lutego 2024 r).

Wychowawca opracowując plan pomocy dziecku, stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka, uwzględniał zdanie dziecka, zgodnie z § 15 ust. 2 rozporządzenia. Na sprawdzonych planach pomocy znajdują się adnotacje dziecka (dziecko II) o zapoznaniu się z dokumentem, opatrzone jego podpisem. W przypadku planu pomocy dziecka I brak jest jego podpisu z uwagi na wiek dziecka.

W sprawdzonych planach pomocy dziecku wyznaczono cele pracy z dzieckiem (jeden z czterech), uwzględniające w przypadku obojga dzieci ich powrót do rodziny (§ 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia) oraz określono cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe (§ 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia).

Na sporządzonych dokumentach brak jest potwierdzenia, że plany zostały opracowane we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka (§ 15 ust. 1 rozporządzenia), a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną (art. 100 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny /.../).

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować brakiem spójnych działań wychowawcy i podmiotu zobowiązanego do pracy z rodziną biologiczną dziecka, zmierzających do stworzenia warunków umożliwiających temu dziecku powrót do rodziny.

Akta kontroli str. 105-126

Na podstawie kontrolowanych akt, stwierdzono, że prowadzone karty pobytu dzieci, zawierały wszystkie obszary, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia. Jednakże, karty nie były uzupełniane, zgodnie z § 17 ust. 4 rozporządzenia, tj. nie rzadziej niż co 2 tygodnie (w przypadku pobytu dziecka w interwencji), oraz nie rzadziej niż co miesiąc (w przypadku socjalizacji).

W przypadku pobytu dzieci w interwencji, wychowawcy prowadzący uzupełniali kartę dzieci z częstotliwością, m.in. co 30, 36, 43 (dziecka I), co 20, 24, 50 dni (dziecka II). Natomiast, w przypadku pobytu dziecka I w socjalizacji, wpisy dokonywane były z częstotliwością m.in. po 38, 45, 49 dniach od ostatniego uzupełnienia.

Ponadto, w przypadku dziecka I stwierdzono brak adnotacji w karcie za sierpień, wrzesień, październik i listopad 2023 r w części dot. *Znaczące dla dziecka wydarzenia*.

Powyższa nieprawidłowość wynika z niewłaściwego realizowania przepisów rozporządzenia i mogła skutkować brakiem bieżących informacji o sytuacji dziecka umieszczonego w placówce w wyniku interwencji a następnie socjalizacji.

Akta kontroli str. 62-104, 147

Ustalono, na przykładzie analizowanych przypadków, że dzieciom prowadzono arkusz obserwacji i badań pedagogicznych i psychologicznych (§ 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia). W *Arkuszu* (...) wpisywano dane dziecka, datę obserwacji, spostrzeżenia i uwagi.

Akta kontroli str. 146

Dyrektor Placówki wyjaśnił, że wychowawca pozostaje w stałym kontakcie z rodziną (art. 100 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny /.../) oraz współpracuje z rodziną dziecka (§ 13 ust. 2 pkt 5 ww. rozporządzenia), co znajduje potwierdzenie w przedłożonej do kontroli dokumentacji. Ponadto, w dokumentacji dziecka I jak i dziecka II, znajdują się dokumenty potwierdzające współpracę ze szkołami, do których uczęszczają dzieci, sądem opiekuńczym, właściwym ośrodkiem pomocy społecznej i powiatowym centrum pomocy rodzinie.

Z wyjaśnień Dyrektora Placówki wynika, że Starosta Hajnowski w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzał kontroli, o której mowa w art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Akta kontroli str. 146

Za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości odpowiedzialny jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprawidłowe stosowanie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi zaleca się:

1. Opracowywanie planu pomocy dziecku w sposób określony w § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej z uwzględnieniem art. 100 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co pół roku, zgodnie z art. 138 ust. 1 ww. ustawy.
3. Uzupełnianie karty pobytu dziecka, zgodnie z § 17 ust. 4 rozporządzenia.
4. Czytelne i przejrzyste dokumentowanie posiedzeń Zespołów do spraw okresowej sytuacji dziecka, w tym listy obecności i zaproszeń wraz z potwierdzeniem dokonania ich wysyłki.

Na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli informuję, że może Pani złożyć zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa, należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Kontrolerzy:

1. Kinga Borecka – główny specjalista *[signature]*
2. Katarzyna Malinowska – główny specjalista *[signature]*

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

~~Małgorzata Czyżewska-Worobiej~~
~~Z-ca Dyrektora Wydziału~~
~~Polityki Społecznej~~

